

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Clemens Elvekraft AS
Dronningens gate 10
0152 OSLO

Deres ref

Vår ref
14/1952-

Dato

11 JUN 2015

Eikeelva kraftverk i Kvinnherad kommune i Hordaland - klagesak

Clemens Elvekraft AS og Uskedal Vassverk SA klager i brev av henholdsvis 12.5.2014 og 8.5.2014 på forutsetningen om at vannveien skal legges på østsiden av elva i Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) konsesjon av 22.4.2014 til bygging av Eikeelva kraftverk.

NVE har vurdert klagen uten å finne grunnlag for å endre sitt vedtak, og har oversendt klagesaken til departementet i brev av 7.11.2014.

1. Bakgrunn

Clemens Elvekraft/Eikekraft Kraft SUS søkte 4.4.2013 om tillatelse til å bygge Eikeelva kraftverk.

Eikeelva kraftverk vil i tråd med søknadens hovedalternativ utnytte et fall på 225 m, mellom inntak på kote 230 og kraftstasjon på kote 5. Rørtraseen ville etter dette alternativet bli etablert på østsiden av vassdraget. Kraftverket vil med dette gi rundt 6,5 GWh/år. Det ble også søkt om en alternativ utbygging med vannveien på vestsiden, samt en utbygging med inntak på kote 220.

Kvinnherad kommune er positiv til en utbygging av Eikeelva kraftverk, men forutsetter at drikkevannsforsyningen sikres i anleggs- og driftsfasen. Hordaland fylkeskommune ønsker en utbygging på østsiden av vassdraget på visse vilkår. Fylkesmannen i Hordaland har ingen merknader. FNF Hordaland er negativ til tiltaket på grunn av områdets verdi som turområde. Bergen Turlag mener at det av hensyn til landskap og friluftsinnteresser må pålegges høyere slipp av minstevannføring enn omsøkt. Kvinnherad Turlag mener at det ikke bør gis tillatelse

til en utbygging pga. inngrepene det vil medføre i landskapet.

NVE har i sitt vedtak vektlagt at tiltaket vil berøre en innfallsport inn til et regionalt viktig friluftsområde dersom vannveien legges på vestsiden av vassdraget. Etter NVEs vurdering vil friluftslivsverdier da bli betydelig berørt. NVE vurderer at en utbygging med vannveien på østsiden av vassdraget kan etableres uten at friluftslivsverdiene på vestsiden blir vesentlig berørt. Videre vil en etablering av inntaket på kote 225 redusere landskapsinngrepet. NVE mener at en utbygging med dette, og nærmere fastsatte vilkår bl.a. av hensyn til anadrom fisk, vil ha akseptable ulemper for landskap, friluftsliv, biologisk mangfold og andre interesser. Ved en utbygging i tråd med NVEs tillatelse vil kraftverket gi en årlig produksjon på 6,3 GWh.

2. Klagene

Clemens Elvekraft AS og Uskedal Vassverk SA klager i brev av hhv. 12.5.2014 og 8.5.2014 på NVEs forutsetning om at vannveien skal etableres på østsiden av vassdraget. Clemens Elvekraft AS klager også på NVEs krav for plassering av kraftverksinntaket. Clemens Elvekraft AS har utdypet sin klage i brev av 12.5.2014.

Klagen fra Clemens Elvekraft AS kan oppsummeres slik:

- På sluttbefaringen med NVE ble det østre alternativet fremmet som det mest aktuelle. I ettertid av befaringen har konsesjonær drøftet muligheter sammen med representanter fra Uskedal Vassverk SA, og man har da kommet til at vannvei på vestsiden av elva er det klart beste alternativet.
- Klager mener at det vil være vanskeligere å anlegge rørgaten på østsiden uten at drikkevannet forurenses. Det vises til at flere bekker må krysses og at det må etableres en stor skjæring i skråningen nedenfor Svedhaugen.
- Det er planlagt at vannverket skal benytte kraftstasjonsinntaket som vanninntak og rørledningen til kraftverket som vannledning. Det er videre planlagt å legge en vannledning i samme trasé som rørgaten fra vannverket, på vestsiden, og ned til kraftstasjonen.
- Klager viser til at dersom Eikeelva blir forurenset må utbygger bekoste et renseanlegg, som anslagsvis vil koste rundt 2 millioner kroner. Det vil trolig ikke være nødvendig med et slikt renseanlegg om vannveien etableres på vestsiden.
- Vannveien vil bli 130 m kortere på vestsiden enn om den etableres på østsiden.
- Klager mener at naturmangfoldet er rikere på østsiden av elva. Det vises til at Ecofact vurderer at etablering av vannvei på vestsiden vil være mest gunstig av hensyn til biologisk mangfold.
- Kostnadene av rensetiltakene er størst ved etablering av vannveien på østsiden av elva.
- Klager påpeker at det er flere turstier i området, og ikke bare på vestsiden. Etter klagers vurdering er konfliktnivået omtrent likt for turinteresser, uavhengig om man etablerer vannveien på øst- eller vestsiden av vassdraget.
- Klager mener at inntaksdammen bør plasseres 5 høydemeter opp i vassdraget for å redusere synligheten fra turstiene.

Klagen fra Uskedal Vassverk SA kan oppsummeres slik:

- Konsekvensanalysen av virkningene for vannverket konkluderer med at vestsiden er det beste alternativet.
- En rørgate på østsiden vil medføre mange og dype skjæringer, kryssing av mange bekker og store inngrep som i lang tid vil være en stor fare mht. forurensning av reservevannkilden.

3. Departementets merknader

Tillatelse til Eikeelva kraftverk kan gis dersom *"fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser"*, jf. vannressursloven § 25 første ledd.

Departementet vil drøfte de merknader fra klagerne som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til andre forhold som ikke er tatt opp av klagerne.

Hordaland fylkeskommune foretrekker av hensyn til kulturminner at vannveien etableres på elvas østside. FNF Hordaland og Kvinnherad Turlag mener at kraftverket ikke bør få tillatelse på grunn av virkningene for landskap og friluftsliv. Fylkesmannen i Hordaland og Hordaland fylkeskommune har lagt vekt på hensynet til friluftsliv i sine merknader.

NVE mener at forurensningsproblematikken for drikkevannet vil være lik for begge alternativ. NVE uttaler at det kun er fordeler for vannverket i driftsfasen og akseptable og håndterbare ulemper under anleggsfasen. Etter NVEs vurdering vil ikke en avstikkerledning fra østsiden av elva til vannverket på vestsiden være vesentlig dyrere enn om hele vannveien må krysse elva, slik tilfellet vil være ved etablering av vannveien på elvas vestside. NVE mener at den øvre delen av tiltaksområdets vestside vil være det mest sårbare området for landskap og friluftsliv. Etter NVEs vurdering vil vannveien på østsiden ivareta friluftsjnteressene og innfallsporten til regionalt viktige friluftsområder på den beste måten.

Ecofact vurderer at begge alternativene for vannvei vil ha liten konsekvens for biologisk mangfold. Vannveien på østsiden vurderes til å noe større ulemper pga. lengre rørgate og noe større avrenningsrisiko under anleggsfasen.

Departementet konstaterer at området har verdier for friluftsliv og landskap. Dette må tillegges vekt i konsesjonsbehandlingen og i vurderingen av utbyggingsalternativ. Etter departementets vurdering kan drikkevannsjnteressene ivaretas ved begge alternativene for vannvei. Departementet slutter seg til NVEs avveininger og faglige vurderinger som ligger til grunn i konsesjonen av 22.4.2014 for fastsettelsen av alternativ for vannvei og øvrige forhold og vilkår.

4. Departementets vedtak

Klagene fra Clemens Elvekraft AS og Uskedal Vassverk SA tas ikke til følge. NVEs vedtak av 22.4.2014 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Vegard Hotvedt Strømsvåg
seniorrådgiver

Kopi til:

Bergen Turlag
Norges vassdrags- og energidirektorat
Kvinnherad kommune
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Kvinnherad Energi AS
Kvinnherad turlag
Uskedal Vassverk SA